

Čo očakáva zbor od farárskej rodiny a čo farárska rodina od zboru

Ing. Anna Germanová

V našej cirkvi je 384 duchovných - k tomuto číslu som sa dopracovala jednoduchým spočítaním mien v Tranovského kalendári. V tomto abecednom zozname sú uvedené aj ich súčasné pôsobiská.

Mienila som spočítať aj ženské mená, to som však dobrovoľne nechala na vás - ak sa budete nudiť teraz alebo inokedy. Odhadujem, že ich počet dávnejšie prekročil tretinu z prvého čísla - to by nám iste vedeli presne povedať trebárs na osobnom oddelení Generálneho biskupského úradu.

Spomínam to preto, lebo potrebujeme hovoriť nielen o manželkách farárov, ale aj o manželoch faráriek - ako ma na to upozornila jedna sestra, s ktorou som hovorila o tejto prednáške. Predsa len - viac bude reč o žene = manželke farára a všeobecnejšie - o farárskej rodine.

Špeciálny "druh" farárskej rodiny je ten, kde sú **obaja** manželia ordinovaní, v službe cirkvi. Vrátim sa však ku častejšiemu prípadu, teda: manžel farár, manželka - "laik". K tomu deti - a máme klasickú farársku rodinu, farársku domácnosť. Aká to má byť rodina? V prvom rade - kresťanská. Nech vás to nepobúri! Prajem si z úprimného srdca a modlím sa za to, aby všetky naše farárske rodiny boli rodiny kresťanské. A možno **viac** požiadaviek ani nemusí spĺňať.

Čo hovorí o kresťanskej rodine Písmo sväté?

Kresťanská domácnosť je zobrazená v liste apoštola Pavla Efezským v 5. kapitole - od 21. verša. Je zaujímavé, že viac slov, viac veršov je venovaných mužovi. Koreň, podstata je hneď na začiatku: Buďte si vospolok poddaní v bázni Kristovej. Kristus - od neho je odvodené aj slovo kresťan - a tu je odpoveď na otázku, či je kresťanská domácnosť iná. Áno. Je poddaná Kristovi. Muž i žena, rodičia i deti. Čo to znamená - celkom jednoducho povedané: hovoriť, robiť, žiť tak, ako by sa to páčilo Pánu Bohu.

Ešte niečo ku kresťanskej domácnosti - ako je to zachytené v ďalšej, 6. kapitole listu Efezským, verše 1-3:

Deti, poslúchajte rodičov v Pánovi, lebo to je spravodlivé. Cti si otca a matku - to je prvé prikázanie so zaslúbením - aby sa ti dobre vodilo a aby si dlho žil na zemi.

Apoštol Pavol vie, pretože je vedený Božím Duchom Svätým, že na to, aby domácnosť, rodina mohla niesť označenie *kresťanská*, je potrebné, aby mala piliere, ktoré v týchto veršoch označuje ako – poslušnosť a služba (*v ďalších veršoch*). Možno si niekto pomyslí, že poddanosť a poslušnosť sú totožné. Nie je to tak. Poslušnosť je tu totiž priradená deťom. A tá má svoju oporu aj v 4. Božom prikázaní. A tiež by každý z nás mal pamätať na takú maličkosť – že deťmi zostávame na zemi dokiaľ je tu s nami aspoň jeden rodič a tak poslušnosť nás sprevádza dosť dlho. A to už nehovorím o výraze: Božie deti. Ako Božie dieťa som stále vedená - vedený k poslušnosti Božiemu Slovu. Nuž a poslušnosť k Božiemu Slovu by mala každého, či už rodiča alebo dieťa, priviesť k tomu, aby sme sa pokúsili o vzťahy, aké nám naznačuje apoštol Pavol. To je jeden z pilierov kresťanskej domácnosti – poslušnosť. Pán Boh chce mať z domácnosti kohokoľvek z nás miesto, kde **On bude Bohom a my budeme Jeho ľuďom**.

Ešte trochu teoretického vysvetlenia ku slovku - slovesu podriaďovať sa, ktoré je použité v 21. verši 5. kapitoly.

„Sloveso *podriaďovať sa* nachádzame u Pavla 23 krát. Vždycky vyjadruje podriadenosť tým, ktorí si ju zaslужujú, a to buď kvôli svojim vnútorným kvalitám, alebo častejšie kvôli postaveniu, ktoré zastávajú. Celá štruktúra spoločnosti, ustanovená Bohom, je závislá na ochote jej členov rešpektovať ju. Kresťania majú túto štruktúru rešpektovať nielen kvôli vlastnému dobru, ale i kvôli tomu, že im to prikazuje Boh.“

To hlavné - ako má vyzerat' kresťanská farárska rodina - sme si už povedali. Ak by sme mali hovoriť konkrétnejšie o očakávaniach zboru, rada by som využila postrehy, názory, túžby, ktoré som získala od viacerých ľudí. Pravdaže, je to len malá vzorka, ale predpokladám, že vystihuje väčšinu. Predtým však položím jednu - trochu pozmenenú - otázku: **či** očakáva zbor od farárskej rodiny niečo? Má záujem o hodnotnú farársku rodinu? Nuž, vo svojej dlhoročnej praxi som sa stretla už aj s takými prípadmi, keď zbor nemal záujem o farára - lebo: s tým sú výdavky a my na to nemáme. Toto je však prípad, ktorým sa my tu zaoberať nebudeme.

Dovoľte teda, aby som prečítala, čo ľudia zo zboru očakávajú od manželky farára respektíve od farárskej rodiny:

- mala by byť obrazom kázania svojho muža
- pomocníčka v organizačných veciach
- *odbremenit' manžela, od čoho sa dá*
- neprenášať nepríjemnosti - byť akousi záchytnou sieťou
- byť prvým kritikom a usmerňovateľom svojho muža
- byť "mostíkom" medzi cirkevníkmi a farárom
- hľadať spôsoby, ako osloviť mladých
- byť pomocníkom v práci s deťmi, mládežou - hravou formou
- zabezpečiť celý chod zboru
- byť misionárkou
- má mať **dobrý vzťah k ľuďom**
- má byť poslušná Pánu Bohu
- má mať jasné, čo to znamená ísť úzkou cestou
- vytvárať v rodine dobré podmienky svojmu manželovi
- múdra, vie vycítiť, kedy manžela podporiť v dobrom snažení, unaveného povzbudiť a kedy zabrzdiť v hneve
- má sa slušne, bez nadradenosti správať k cirkevníkom
- má byť milá, prívetivá, komunikatívna
- je výborné, ak vie spievať, dirigovať spevokol, hrať na organe
- má navštevovať zvlášť ľudí, ktorí sa zúčastňovali života zboru, ale už pre starobu alebo chorobu nemôžu - informovať ich, čo robí pán farár, čo sa deje v zbore...
- nepripútať manžela k rodine a uzavrieť sa, ale opačne - spolu s celou rodinou slúžiť zboru
- verne spravovať duchovný i materiálny potenciál zboru
- byť dobrým príkladom pre ostatných
- byť k dispozícii kedykoľvek a komukoľvek - pre všetky potreby členov zboru
- svojim životom dokazovať svoju vieru
- napomínať ostatných a postarať sa o potrebné záležitosti
- dať k dispozícii všetky svoje danosti a dary.

Očakávania zboru - ľudí zo zboru - sú veľké. Poväčšinou sú to oprávnené požiadavky. Pravdaže, nemálo je aj takých formálnych - vonkajších očakávaní, ktoré by som nazvala pletkami - oblečenie, spôsob komunikácie, usporiadanie v domácnosti a podobne. *Spomínam si na zborovú slávnosť, na ktorú prišli ľudia z viacerých zborov a tetušky pred službami Božími sa tlačili na fare nielen na nutné použitie WC, ale aj poobzerať izby, kuchyňu pani farárky "ako to tam má, či má pekné koberce, závesy, poriadok".*

Prekvapil ma názor jednej sestry - nekomentujem, posúďte sami:

Manželka farára **by možno mala byť o dve triedy dokonalejšia** ako jej manžel, aby všetko utiahla, deti dobre vychovala, manželovi bola oporou, o skromnosti a pokore sa teraz ani nehovorí.

Ľudia posudzujú farára a jeho rodinu častejšie podľa vonkajších znakov, vnútorné danosti nie vždy - nie každý vie doceniť. Počúvame takéto výroky:

X-ovský krásne spieval, ale fara bola zanedbaná.

U Y-ských okná umývali zvonku hadicou.

Z-kovský si od tridsiatky chodí stavať dom na dôchodok a robota v zbere sa nehýbe.

A-čková vedela zaujať deti aj mládež.

B-ckovská nikde nechodí, len na fare je zavretá.

C-čková cestuje každú chvíľu domov, ťažko ju v zbere zastihnete.

D-čková to v zbere rozhybala, aj chlapské a stavebné práce zvládne.

Nuž, domnievam sa, že očakávania a predstavy zboru v minulosti a dnes nie sú veľmi odlišné. **V čom by sa teda mali líšiť dnešné "pani matky" od svojich predchodkýň?** Obávam sa, že dám subjektívnu a zaujatú odpoveď: mali by byť rovnako láskavé, obetavé, ústretové - a navyiac - mali alebo mohli by vedieť zaujať, strhnúť a správne nasmerovať aj strednú a mladú generáciu, ktorej - v mnohých prípadoch - chýbajú korene, čiže to, čo v minulosti automaticky naberali a preberali priamo v rodinách. Dnes musí *náležitosti potrebné k zbožnosti ľudí* produkovať viac farár, farárska rodina - preto majú dnes náročnejšiu prácu ako v minulosti. Možno nie počtom hodín strávených priamo pri bohoslužobných úkonoch, ale šírkou potrieb, ktoré kvalitná a účinná práca farára vyžaduje.

Ešte otázka: **Čo dnes ľudia potrebujú?** Moja stručná odpoveď - **kontakt, porozumenie, lásku.**

Vrátim sa k štatistike uvedenej na začiatku: 384 duchovných v službe. Predpokladala som, že počet pôsobísk bude zhruba rovnaký - viem, že viaceré farárky sú na materskej dovolenke a preto práve neslúžia, ale na druhej strane mnohí kňazi administrujú viaceré zbory - nuž reku, to sa asi vyrovná. Konkrétne u nás, v Rimavskom senioráte je 20 zborov, v ktorých slúži 12 duchovných (mužov, žien). - Môj predpoklad nebol správny - máme 320 zborov. Hľadala som rozdiel (zhruba tých 60) - sú to nielen kapláni, ale aj zbory, kde majú viac farárov - nielen v Bratislave. Rozhodne sú ich posty rozdielne a ťažko porovnávať. Každý zbor by **potreboval** opravdového farára so všetkými pozitívnymi danosťami, teda aj poriadnou rodinou. Či si ho aj zaslúži - to je asi moja ľudská otázka, ktorú nechám bokom.

Ako je to s rodinami faráriek, ktoré majú manželov laikov (alebo nemajú manželov). Myslím, že tu netreba hovoriť nič iné, len zopakovať pred chvíľou povedané: Každý zbor potrebuje opravdového farára so všetkými pozitívnymi danosťami, teda aj poriadnou rodinou.

Tisne sa vám na jazyk otázka: ako na to? Dve veci: prevencia, Biblia. V Biblii máme všetko - iba časť z toho sme si hovorili na začiatku - o kresťanskej rodine. A prevencia? Ak na to nemám, tak do toho nejdem. Kňazi - či muži, či ženy - pred vstupom do manželstva nech si dôkladne zväžia - s pomocou Biblie a toho najvyššieho Radcu - s kým tú kresťanskú farársku rodinu môžem tvoriť. Kňaz **musí byť** zodpovedný. Dodám slová jednej z nás: "Ak sa dievča ide vydávať za farára, potom si musí byť vedomá zvláštneho postavenia, ktoré ju bude sprevádzať celým životom v tomto vzťahu. A rovnako ženích - pán farár by mal pamätať, že si neberie len ženu, ktorú ľúbi, pretože jeho manželka bude jeho partnerka, ktorá si prináša so sebou názory a postoje celej svojej rodiny, v ktorej bola vychovaná."

Doteraz som sa nedotkla skutočnosti, že v minulosti - tej dávnejšej - boli manželky farárov viac doma, bez vlastného zamestnania. Dnes (prakticky posledné polstoročie) chodia do práce, na fare sú omnoho menej. Nuž, je to tak, pritom na očakávaniach zboru to veľa nemení. Na realite - áno. "Buďte si vospolok poddaní v bázni Kristovej" - vraví Biblia. Poznáme tiež obraz biblických sestier Márie a Marty. Také máme byť. Prosme o silu, aby sme čo najlepšie napĺňali slová Písma.

Čo očakáva zbor od farárskej rodiny a čo farárska rodina od zboru - tak znie téma prednášky. Doteraz som hovorila k prvej časti.

Čo farárska rodina očakáva od zboru?

Čo sa týka množstva a závažnosti, tieto očakávania by sa možno aj vyrovnali. Zhrniem to však len krátko: aké sú teda očakávania farárovej rodiny od zboru?

- záujem o cirkevný život a zapájanie sa do neho
- starostlivosť členov CZ o svoj zborový majetok
- pomoc pri zabezpečení vecí potrebných pre ich život a prácu
- umožniť primerané súkromie - nevyrušovať, keď je to najmenej vhodné
- podporovať duchovne i materiálne
- pomáhať v práci a modliť sa za farársku rodinu.

Záver

Ani očakávania zboru, ani očakávania farárskej rodiny nie sú vždy celkom splnené. Najdôležitejšie sú vzťahy – k Pánu Bohu, Jeho Cirkvi a k ľuďom v rodine cirkevného zboru i v jeho okolí, ktoré je naším misijným poľom. Ved' i keď zostáva už len viera, nádej a láska, najväčšia z nich je láska. Sami, iba z ľudských síl, nedokážeme byť dokonalými. Ale náš nebeský Otec, ktorého podstatou je láska, je stále pripravený a ochotný pomáhať svojim deťom. Ved' sme Jeho rodina.